

C. J. F. Sven: Jeg vilde gerne fremsætte nogle Bemærkninger til to specielle Ændringsforslag, af hvilke det ene er stillet af det ærede Medlem Hr. Vejen og min Ringhed og det andet af mig alene. Det er for det første Ændringsforslag Nr. 29, der refererer sig til Retsplejelovens § 62. I denne Paragraf indeholdes der en Bestemmelse om, at en Dommer skal vige sit Sæde ikke blot i de i en foregaaende Paragraf opregnede særlige Tilfælde, hvor han er direkte interesseret i Sagen, men overhovedet hvor der foreligger Omstændigheder, der er egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. Det er mit Indtryk, at denne Bestemmelse ikke er affattet paa en saadan Maade, at man i alle Tilfælde, hvor Dommere burde vige deres Sæde, har følt sig forpligtet i Henhold til den gældende § 62 i Retsplejeloven. Mit Standpunkt er dette, at hvor der overhovedet kan være Tvivl om, hvorvidt en Dommer er upartisk eller ikke, bør han ubetinget vige sit Sæde. Det er i selve Retsplejens Interesse, at en Dommer ikke klamrer sig til sit Dommersæde, men at han, overalt hvor der kan rejses den mindste Tvivl, af sig selv er ivrig efter at skabe den fornødne Tillid til Domstolens Upartiskhed. Det ærede Medlem Hr. Vejen og jeg har derfor foreslaaet, at § 62 fremtidig skulde bestemme, at en Dommer overhovedet skal vige sit Sæde, naar der foreligger Omstændigheder, som kan medføre, at der rejses væsentlig begrundet Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. Og saa skulde der tilføjes: „Ved Afgørelsen vil være at tage i Betragtning, at enhver Tvivl om en Dømmers Upartiskhed bør undgaas.“ Naar Flertallet ikke har ment at kunne tiltræde denne Bestemmelse, tror jeg mindre, det skyldes Uenighed med mig i de Hovedsynspunkter, jeg gør gældende, end en vis Frygt for, at den af mig foreslaaede Formulering skulde føre alt for vidt, en Frygt, jeg imidlertid ikke kan dele, idet jeg maa mene, at den af det ærede Medlem Hr. Vejen og mig foreslaaede Formulering ikke vil vise sig at aabne Adgang for temerære Indsigelser mod, at en Dommer beklæder Retten, altsaa saaledes, at man ikke er udsat for, at der i Tide og Utide bliver forlangt andre Dommere end dem, der nu netop sidder der.

Det andet Ændringsforslag, jeg vilde omtale, er Nr. 103, hvortil slutter sig Nr. 104, hvilket dog nærmest er kommet med ved noget af en Misforstaaelse. Ændringsforslag Nr. 103 refererer sig til Retsplejelovens § 218. I denne staar der, at „Domme og Kendelser skal ledsages af Grunde“.

Naar man ser, hvorledes Domme affattes her i Landet, skal det selvfølgelig ikke bestrides, at man træffer Domme, der er særdeles udførlige, og hvor man øjensynlig fra Rettens Side har sat noget ind paa at give en saa udtømmende Fremstilling, at alle de Momenter, der kan komme med, har været taget i Betragtning ved Dommens Afsigelse. Men man maa, samtidig med at man indrømmer dette, erkende, at der gennemgaaende hos vore Domstole er en vis Tendens til at gøre Dommene saa kortfattede, at det mange Gange kan være vanskeligt for de Folk, der skal uddrage Læren af Dommene, og ogsaa for Parterne selv at finde, hvad der nu egentligt har været det afgørende. Man kommer mere og mere ind paa skønmæssige Afgørelser, hvilket let frister til, at man ikke i den Grad trænger ind i de foreliggende Problemer, som man egentlig skulde. Naar man f. Eks. tager en tysk Dom i Haanden og sammenligner den med en jævn Gennemsnitsdom her i Danmark, maa man jo sige, at Tyskerne forstaar i deres Domme at give en meget udførlig Fremstilling ikke blot af Sagens Faktum, men ogsaa af de Grunde, der nu medfører Domsresultatet. Jeg tror derfor, det vilde være særdeles heldigt, om den nugældende Bestemmelse i Retsplejeloven om Dømmes Afsigelse fik et saadant Indhold, at Domstolene blev tvunget til i ganske andet Omfang end nu at gaa ind i Sagen paa den Maade, at man i selve Dommen gav et fyldigere Referat ikke alene af Faktum, men ogsaa af de Grunde, der fra Parternes Side er fremført, og saa naturligvis til syvende og sidst af den Begrundelse, Retten selv fremsætter for Domsresultatet. Ved at foreslaa den offentlige Votering i Højesteret er man jo netop inde paa, at man for den højeste Domstols Vedkommende vil have en saa udførlig Begrundelse som overhovedet muligt, eller i hvert Fald Mulighed for at faa det, og det vil da sikkert for de andre Instansers Vedkommende her i Landet være nødvendigt at foretage saadanne Ændringer i Retsplejeloven, at dette Krav om Udførlighed i Begrundelsen, i Fremstillingen af Faktum i væsentlig Grad indskærpes.

Men endvidere maa jeg mene, at man samtidig bør forlange, at Straffudmaalingen i Straffedomme specielt begrundes. Det forekommer mig, at ikke alene den, der bliver dømt, har et vist Krav paa at faa at vide, med hvilken Motivering man nu er kommet til, at han netop skal have den i Dommen fastsatte Straf — eet er, at han af Dommen kan se, hvorfor han i al Almindelighed skal